

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 27. juna 2022 . godine
Br. ref.:RK 2015/22

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI197/21

Podnosilac

Mazllum Belegu

Ocena ustavnosti
presude Rev. br. 166/2021 Vrhovnog suda Kosova
od 29. juna 2021 . godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Mazllum Belegu iz Peći (u daljem tekstu: podnosilac zahteva). Podnosioca zahteva zastupa advokatska Kancelarija „Vokshi & Lata“ sa advokatima, Adem Vokshi i Florin Lata iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Rev. br. 166/2021 Vrhovnog suda Kosova (u daljem tekstu: Vrhovni sud) od 29. juna 2021. godine.
3. Osporena presuda Vrhovnog suda uručena je podnosiocu zahtev 13. avgusta 2021. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporene presude, kojom se navodno podnosiocu zahteva povređuju prava garantovana članovima 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 46. [Zaštita imovine] i 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava Republike Kosova (u daljem tekstu: Ustav), kao i članovima 6. (Pravo na pravično suđenje) i 1. [Pravo na imovinu] Protokola br. 1. Evropske konvencije za ljudska prava (u daljnjem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane) Ustava, članovima 22. (Procesuiranje podnesaka) i 47. (Individuralni zahtevi) Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32. (Podnošenje podnesaka i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o Radu).

Postupak pred Ustavnim Sudom

6. Dana 3. novembra 2021. godine, Ustavni Sud Republike Kosova (u daljem tekstu: Sud) primio je zahtev podnosioca.
7. Dana 5. novembra 2021. godine, Sud je obavestio zastupnike podnosioca zahteva o registraciji zahteva, i kopiju zahteva poslao Vrhovnom sudu.
8. Dana 8. novembra 2021. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Radomira Labana za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, u sastavu sudija: Safet Hoxha (predsedavajući), Remzije Istrefi Peci i Nexhmi Rexhepi (članovi).
9. Dana 19. januara 2022. godine, Sud je poslao pismo zastupnicima podnosioca zahteva u kome je tražio, da Sudu dostave dokaze kada je osporena presuda Vrhovnog suda uručena podnosiocu zahteva ili njima kao zakonskim zastupnicima.
10. Dana 21. januara 2022. godine, zastupnici podnosioca zahteva su poslali pismo sudu u kome ga obaveštava da oni ne poseduju povratnicu, te da Sud službenim putem traži od Osnovog suda dokaz o uručenju osporene presude.
11. Dana 8. februara 2022. godine, Sud je poslao pismo Osnovom sudu sa zahtevom da se Sudu dostavi povratnica kada je osporena presuda Vrhovnog suda uručena podnosiocu zahteva ili zakonskim zastupnicima.
12. Dana 10. februara 2022. godine, Osnovni sud je poslao dokaz Sudu, iz koga se može zaključiti da je Osporena presuda uručena podnosiocu 13. avgusta 2021. godine.

13. Dana 10. augusta 2022. godine, Sud je poslao novo pismo zastupnicima podnosioca zahteva u kome je tražio dopunska dokumenta kao i razjašnjenja navoda iz zahteva.
14. Dana 21. februara 2022. godine, zastupnici podnosioca zahteva su poslali dokumenta, i u dopisu pružio razjašnjenje koje je Sud tražio.
15. Dana 22. marta 2022. godine, Sud je poslao dopis Osnovnom sudu u Prištini (u daljem tekstu: Osnovni sud), u kome je tražio da mu se dostave svi spisi predmeta.
16. Dana 28. marta 2022. godine, Osnovni sud je sudu dostavio tražene spise predmeta.
17. Dana 7. aprila 2022. godine, Sud je poslao dodatno pismo zastupnicima podnosioca zahteva sa pitanjem sledeće sadržine; *“Da li ste podneli odgovor na reviziju koju je podnela opština Priština Vrhovnom sudu, aka jeste, molimo vas da nam je dastavite”*.
18. Dana 15. aprila 2022. godine, zastupnici podnosioca zahteva su poslali odgovor sudu na pitanje od 7. aprila 2022. godine. Sud će odgovor zastupnika podnosioca zahteva predstaviti u odgovarajućem delu rešenja.
19. Dana 8. juna 2022. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

20. Na osnovu spisa predmeta proizilazi da se predmet spora odnosi na deo parcele koju je podnosilac zahteva dobio na osnovu ugovora br. 697/80, koji je zaključio 28. novembra 1987. godine, sa „Samoupravnim interesnom zajednicom za upravljanje građevinskim zemljištem opštine Priština (u daljem tekstu: SIZ). Konkretnije, podnosilac zahteva je za isplaćeni iznos od 4.810.300 dinara, dobio na korišćenje nekretninu, koja je evidentirana kao katastarska parcela br. 851/8 na mestu zvanom „Kod učiteljske“, posedovni list br. 9542, katastarska zona Priština, u površini od 0.04,28 ha. Podnosilac zahteva se na osnovu ugovora br. 697/80 upisao kao nosilac prava korišćenja katastarske parcele br. 851/8 u površini od 0.04,28 ha pri Katastarskoj službi Kosova – Direkciji za katastar, geodeziju i imovinu u Prištini. Međutim problem nastaje u trenutku kada opština Priština tokom izgradnje puta, oduzima jedan deo parcele koja je predmet ugovora br. 697/80.
21. Imajući to u vidu, podnosilac zahteva se obratio opštini Priština sa zahtevom *“da mu se oduzimanje dela parcele nadoknadi novčano, nadoknađujući celu površinu placa po ceni tržišta, ili da mu se nadoknadi površina koja je oduzeta za put, sa nekom drugom površinom”*, jer za tako nešto, tužena strana ima mogućnosti. Iz spisa predmeta proizilazi da opština Priština nije odgovorila na zahtev podnosioca.
22. Dana 15. maja 2007. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbeni zahtev Opštinskom sudu u kome nije naveo vrednost spora, protiv Opštine Priština, u kome je tražio da *„Opština Priština njemu kao nadoknadu za plac koji je oduzet za izgradnju puta, da istu površinu koja se dodaje delu koji je ostao tužiocu za korišćenje i tako da se stvori celina površine od 0.04,28 ha (428 m²) i da dozvoli da se ova površina evidentira u katastarskim knjigama kao parcela tužioca, a sve to u roku od 15 dana od dana kada presuda dobije pravosnažni oblik a pod pretnjom prinudnog izvršenja.“*
23. Dana 27. maja 2009. godine, Opštinski sud je doneo presudu C. br. 1212/07 kojom je prihvatio kao osnovan tužbeni zahtev podnosioca zahteva, i u tački **I izreke** utvrdio,

da tužilac (podnosilac zahteva) „ima pravo na trajno korišćenje dela katastarske parcele br. 851/1, na mestu zvanom „Vinograd“, katastarska zona Prištine, u površini od 121 m² na osnovu nadoknade za nekretninu koja je iskorišćena za naseljski put, na katastarskoj parceli br. 851/8, na mestu zvanom „Vinograd“, katastarska zona Prištine, u ravnim granicama: od tačke 1 – 2 u dužini od 24,08 m; od tačke 2 – 3 u dužini od 15,1 m; od tačke 3 – 4 u dužini od 8,5 m; od tačke 4 – 5 u dužini od 13,20 m; od tačke 5 – 6 u dužini od 8,75 m i od tačke 6 – 1 u dužini od 16,32 m“.

24. U obrazloženju presude Opštinski sud je naveo „[...] Sud je došao sa zaključkom da je tužena izgradnjom naseljskog puta na mestu zvanom „Vinograd“ i obuhvaćanjem dela katastarske parcele pod br. 851/8 sa putem, na vidljiv način je smanjila površinu nekretnine tužioca koja je bila namenjena za plac, za individualnu izgradnju, sa čime je plac tužioca suštinski izgubio funkciju za koju je bio namenjen.

[...]

Sledstveno tome, uzimajući u obzir činjenicu da je katastarska parcela pod br. 851/1 vlasništvo tužene, bez neke posebne namene, sud je došao do zaključka da postoje uslovi da se tužiocu nadoknadi deo oduzete parcele za naseljski put iz navedene parcele, prema tome, uzimajući u obzir tu činjenicu i drugu činjenicu da je tužena, oduzimanjem parcele koja pripada tužiocu, za izgradnju puta, ušao u obavezu prema tužiocu, sud je odlučio da prihvati tužbeni zahtev tužioca i ujedno da njemu prizna pravo na korišćenje dela katastarske parcele pod br. 851/1, u površini koja je oduzeta iz njegovog placa za izgradnju naseljskog puta i da obaveže tuženu da tužiocu prizna to pravo.“

25. Tužena, opština Priština uložila je žalbu Okružnom sudu protiv presude Opštinskog suda navodeći, „povrede odredbi iz člana 181, stav 1., tačke a), b) i c) ZPP-a, sa predlogom da se žalba prihvati kao osnovana, a da se apelovana presuda poništi i stvar vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje“.
26. Dana 31.januara 2011. godine, Okružni sud je doneo rešenje Ac. br. 1026/2009, kojom je prihvatio kao osnovanu žalbu tužene opštine Priština i poništio presudu Opštinskog suda u Prištini, C. br. 1212/07 od 27.maja 2009. godine. i predmetnu stvar je vratio prvostepenom sudu na ponovno suđenje.
27. U obrazloženju rešenja Ac. br. 1026/2009 Okružni sud je naveo:

„Iz spisa predmeta proizilazi da prvostepeni sud u vezi sa ovom spornom stvari nije uopšte primenio materijalno pravo zato što njegovu presudu nije zasnovao takoreći na nijednu pravnu odredbu, sa izuzećem odredbe iz člana 452. ZPP-a koja se odnosi na troškove postupka, to zato što nije potpuno utvrđena činjenica da u kojem periodu je tužilac potpisao ugovor o davanju urbanog zemljišta na trajno korišćenje, jer u spisima predmeta postoji samo jedna kopija ugovora koja je izvedena kao dokaz, ali nije izvršen uvid u original tog ugovora pošto tako nešto nije utvrđeno u zapisniku glavne rasprave. U zapisniku izvođenja dokaza od 27.05.2009. god. pročitao je ugovor o davanju na korišćenje br. 697/801 – 2 od 28.09.2007. god., a na koji je ugovor prvostepeni sud i zasnovao svoju presudu, međutim takav ugovor nedostaje u spisima ovog predmeta. U spisima predmeta postoji samo fotokopirani ugovor br. 697/80 – 2 od 28.09.1987 koji nije izveden kao dokaz od strane prvostepenog suda, dok se tužena poziva na ovaj ugovor kao takav“.

28. Dana 04.jula 2014. godine, Osnovni sud je u ponovljenom postupku doneo presudu C. br. 228/11, kojom se u tački **I izreke**, prihvata kao osnovni tužbeni zahtev podnosioca, u tački **II izreke**, utvrđuje da tužilac ima pravo na trajno korišćenje dela katastarske parcele br. 851/1, na mestu zvanom „Kod učiteljske“, KZ Priština, u površini od 121 m² na osnovu nadoknade za nekretninu koja je iskorišćena za naseljski put, na istočnoj strani katastarske parcele br. 851/8, na mestu zvanom „Vinograd“, KZ Priština, u ravnim granicama: od tačke 1 – 2 u dužini od 24,08 m; od tačke 2 – 3 u dužini od 15,1 m; od tačke 3 – 4 u dužini od 8,5 m; od tačke 4 – 5 u dužini od 13,20 m; od tačke 5 – 6 u dužini od 8,75 m i od tačke 6 – 1 u dužini od 16,32 m, u tački **III izreke**, obavezuje se tuženu Opština Prištine da tužiocu prizna pravo iz tačke 2. ove izreke.

29. U obrazloženju presude C. br. 228/11 Osnovni sud je naveo:

„Nakon uvida na mestu i procene mišljenja veštaka geodezije i izjava su parničara, sud je došao do zaključka da je tužena izgradnjom naseljskog puta na mestu zvanom „Vinograd“, obuhvatio u put gore navedenu površinu parcele br. 851/8, tako da je na vidljiv način smanjila predmetnu nekretninu koja je namenjena kao plac za individualnu izgradnju, sa čime je plac tužioca suštinski izgubio funkciju za koju je bio namenjen.

[...] tužiocu je oduzeto 121 m² za potrebe puta, bez njegove dozvole i bez ikakve nadoknade, tužiocu je prouzrokovana šteta suprotno sa članom 16. Zakona o obligacionom odnosima, Sl. list 29/78, koji je bio na snazi u vremenu izvršenja radnji, a koji određuje da: „Svako je dužan da se uzdrži od postupka kojim se može drugom prouzrokovati šteta“. Po oceni suda, tužiocu je naneta šteta od tužene povodom obuhvaćanja u put gore navedenu površinu, i kao posledica je došlo do smanjenja i funkcionalnog gubitka namene placa tužioca.

Sledstveno tome, uzimajući u obzir činjenicu da katastarska parcela br. 851/1, koja je svojina tužene nema neku određenu namenu i da se ista nalazi neposredno na granici sa parcelom tužioca br. 851/8, sud smatra da postoje uslovi da se deo oduzete parcele za naseljski put nadoknadi tužiocu od parcele br. 851/1, pošto je samim činom oduzimanja dela parcele koja je pripadala tužiocu, tužena ušla u obavezu prema istom, prema tome sud je sa pravom odlučio da se prihvati tužbeni zahtev tužioca, priznajući njemu pravo na korišćenje dela katastarske parcele br. 851/1, u površini od 121 m² koja je oduzeta od parcele – placa tužioca za izgradnju naseljskog puta i da obavezuje tuženu da prizna tužiocu to pravo“.

30. Tužena opština Priština je podnela žalbu Apelacionom sudu na presudu C. br. 228/11 Osnovnog suda zbog pogrešnog i nepotpunog utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se žalba prihvati kao osnovana, da se pobijena presuda poništi i stvar vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje, ili da se tužba odbije kao neosnovana.

31. Dana 9.decembra 2019. godine, Apelacioni sud je doneo presudu AC. br. 246/2015, kojom je žalbu tužene opštine Priština odbio kao neosnovanu, potvrđujući presudu C. br. 228/11 Osnovnog suda u celosti.

32. U obrazloženju presude AC. br. 246/2015 Apelacionog suda stoji:

„[...] tužena je osporila tužbeni zahtev tužioca sa obrazloženjem da ugovorom o korišćenju građevinskog zemljišta koji je zaključen između tužioca i SIZ-a, u članu 4., stavu 2. određuje se da je korisnik obavezan da u roku od tri godine nakon zaključenja ugovora izvrši izgradnju, odnosno da izvrši građevinske radove za šta

je i dodeljen plac na korišćenje, tužilac to nije uradio i izgubio legitimnost da bi zahtevao nadoknadu zemljišta. Dok je izgradnju puta, tužena izvršila na osnovu urbanističkog plana naselja.

Prvostepeni sud je na osnovu ocenjenih dokaza došao do zaključka da je tužiocu oduzeta površina od 121 m², za potrebe puta, bez njegove dozvole i bez ikakve nadoknade, tužiocu je prouzrokovana šteta suprotno sa članom 16. Zakona o obligacionom odnosima, Sl. list 29/78, koji je bio na snazi u vremenu izvršenja radnji od strane tužene. Prvostepeni sud smatra tu činjenicu i kao razlog zbog kojeg tužilac nije počeo izgradnju i nije izgradio stambenu zgradu u skladu sa uslovima i rokovima koji su predviđani u ugovoru o davanju na korišćenje placa za izgradnju.

Odredbom iz člana 16. Zakona o obligacionim odnosima (Sl. list br. 29/78) koji je bio na snazi u vremenu kada je stvoren ovaj pravno – parnični odnos između tužioca i tužene, jasno propisuje da „Svako je dužan da se uzdrži od postupka kojim se može drugom prouzrokovati šteta“. Međutim u konkretnom slučaju, tužena preduzimanjem takvih radnji na parceli tužioca nije uzela u obzir tu pravnu odredbu i tužiocu je prouzrokovala štetu sprečavajući ga u ispunjenju ugovorne obaveze za izgradnju stambenog objekta na parceli koja mu je data od tužene na trajno korišćenje.

Iz svega toga proizilazi da, polazeći iz nesporne činjenice da je tužena zbog izgradnje naseljskog puta oduzela deo površine placa tužioca, onda to treba da nadoknadi tužiocu ispunjujući mu to drugim delom nekretnine parcele koja je u blizini parcele tužioca a koja je predmet ovog spora, i to u površini od 121 m².“

33. Dana 31.decembra 2019. godine, zastupnik podnosioca podneo je zahtev Osnovnom sudu u kome je tražio da se na presudu C. br. 228/11 Osnovog suda od 04.jula 2014. godine, stavi klauzula pravosnažnosti. Istog dana Osnovni sud je izdao platni nalog, u kome je tražio od podnosioca zahteva da plati taksu u visini od 20 eura. Shodno spisima predmeta Podnosilac je uplatio traženu taksu, te je shodno tome Osnovni sud istog dana stavio klauzulu pravosnažnosti na presudu C. br. 228/11 Osnovog suda od 04.jula 2014. godine.
34. Tužena opština Priština, podnela je Vrhovnom sud zahtev za reviziju protiv presude Apelacionog suda, Ac. br. 246/2015, od 09. decembra 2019. godine i Osnovnog suda u Prištini, C. br. 228/2011 od 04. jula 2014. godine, navodeći „povrede odredaba parničnog postupka pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se revizija tužene prihvati i da se presude sudova nižih instanci preinače tako da se odbije tužbeni zahtev tužioca ili da se iste ponište i da se ova stvar vrati na ponovno suđenje prvostepenom sudu“.
35. Dana 29. juna 2021. godine, Vrhovni sud je doneo presudu Rev. br. 166/2021, kojom je prihvatio kao osnovan zahtev za reviziju tužene opštine Prisutna, čime je tužbeni zahtev podnosioca odbija kao neosnovan.
36. U obrazloženju presude Rev. br. 166/2021, Vrhovni sud je zaključio:

„Prvostepeni sud je izvodio dokaze i ocenio je iste i utvrdio je činjenično stanje da, među parničarima nije sporna činjenica da ugovorom o davanju građevinskog zemljišta na korišćenje, tužiocu je data na trajno korišćenje nekretnina. U to vreme iz ugovora rezultiralo da je ta nekretnina data tužiocu na korišćenje za izgradnju

stambene zgrade sa strukturom $P + 1$ i predviđena je obaveza da isti izgradi zgradu u roku od tri godine i obavezu da isti ne otuđi u roku od 10 godina.

U obrazloženju prvostepenog suda, između ostalog se naglašava da je sud dana 17. aprila 2014. godine izašao na mesto uviđaja i iz mišljenja veštaka geodezije od 25. aprila 2014. godine, rezultiralo da je tužena prilikom izgradnje naseljskog puta, deo parcele sa severoistočne strane u površini od 90 m^2 iskoristio je za izgradnju puta dok je drugi deo od 31 m^2 ostao na suprotnoj strani puta, i ukupna površina je od 121 m^2 , koja je bila deo placa tužioca, tako da plac tužioca ili predmetna parcele sada ne može da se koristi od tužioca za izgradnju.

Prvostepeni sud je utvrdio da je katastarska parcela br. 851/1 svojina tužene a koja nema neku određenu namenu i neposredno je na granici sa parcelom tužioca br. 851/8 i smatra da postoje uslovi da deo parcele koja je oduzeta za izgradnju naseljskog puta nadoknadi tužiocu od parcele br. 851/1 [...]

Apelacioni sud Kosova je ocenio da apelovana presuda nije obuhvaćena povredama odredaba parničnog postupka, i zaključio je da je apelovana presuda jasna [...].

Vrhovni sud Kosova je, polazeći iz tako utvrđenog stanja, došao do zaključka da takav pravni stav sudova nižih instanci ne može da se prihvati kao pravičan i zakonit [...]. Ovakvo pravno mišljenje Vrhovni sud je uzeo kao osnovu jer je jasno da pravo na korišćenje zemljišta preko koje ne može da se stiče pravo vlasništva, postoji samo kao pravo na korišćenje pod uslovima koje predviđa zakon i sporazum sa vlasnikom. [...] . Za pravosnažno sticanje prava na korišćenje nad nekretninom na osnovu ove pravne radnje podrazumeva da se ispune ugovorne pretpostavke kao što su: u roku od tri godine mora da se izgradi stambeni objekat i nakon izgradnje objekta nekretnina ne može da se otuđi u roku od 10 godina, kao i mogućnost gubljenja prava na korišćenje u određenim uslovima.

[...] Prava, obaveze i odgovornosti u pravcu korišćenja urbanog građevinskog zemljišta uređuju se u opštini na takav način da se osiguraju potrebe za izgradnju i uređenje prostora za rad i život ljudi, za očuvanje i razvoj prirode, životne sredine i druge opšte interese. Iz toga proizilazi da opština za svojinu u društvenom vlasništvu koja je identifikovana na osnovu detaljnog urbanističkog plana grada, kao urbano građevinsko zemljište, ima pravo i ovlašćenja da upravlja i raspolaže građevinskim zemljištem sa ciljem uređenja opšteg ljudskog blagostanja, ali uvek za ostvarenje opštih potreba i interesa uz poštovanje očuvanja prostora i prirode kao i životne sredine. Ovu stvar je uradila i tužena i kada je dodelila građevinsko zemljište tužiocu ali i kada je izgradila put.

Na osnovu člana 4. ugovora koji je zaključen između ondašnjeg SIZ-a za građevinsko zemljište, predviđa se da za objekat treba da se pribavi građevinska dozvola i da se isti izgradi u roku od tri godine. Po članu 5. ovog ugovora, korisnik se složio da ako se ne ostvare obaveze iz tog ugovora gubi se pravo na korišćenje, dok u slučaju da nije u stanju da izgradi stambeni objekat, treba da vrati građevinsko zemljište davaocu i da zahteva od Opštine da mu nadoknadi troškove koje je učinio. U konkretnom slučaju nije ostvaren ugovor i nije ispunjena namena izgradnje, prema tome nema zakonske osnove koja zbog neuspeha korišćenja građevinskog zemljišta po određenoj nameni, da se obaveže vlasnik – tužena da mu nadoknadi za zemljište koje je dala na korišćenje i koja je bila još uvek u vlasništvu tužene i ne može da se obaveže tužena da nadoknadi drugom parcelom

ili njenim delom, bez sporazuma stranaka onako kako se predviđa u članu V., stav 2 ugovora o davanju građevinskog zemljišta na korišćenje“.

Navodi podnosioca zahteva

37. Podnosilac zahteva smatra da je presudom Vrhovnog suda, povređeno njegovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje koje je zagantovano članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a, članom 24 [Jednakost pred zakonom], kao i članom 46 [Zaštita imovine], Ustava, u vezi sa članom 1 protokola 1 EKLJP.
38. Konkretnije, podnosilac zahteva smatra da su mu prava garantovana članom 31 Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP, povređena od strane Vrhovnog suda iz dva razloga.
- i) Prvi razlog, zato što je “Vrhovni sud prihvatio zahtev za reviziju i doneo presudu koja je suprotnosti sa članom 211. 3. Zakona o parničnom postupku, pošto je u konkretnom slučaju vrednost spora bila 1.000,00 (hiljadu) €, stoga zasnivajući se na član 211. 3. ZPP-a, izričito je propisano da: Revizija se ne dozvoljava u imovinsko pravnim odnosima ... ukoliko vrednost predmeta spora navedenog u tužbi tužioca ne prelazi sumu od 3,000 (tri hiljade) €“.*
39. Štaviše, podnosilac zahteva smatram da revizija tužene opštine Prištine, koja je razmatrana od strane Vrhovnog suda, trebala je da se odbaci kao nedozvoljena, uzimajući u obzir da iz spisa predmeta proizilazi da vrednost spora u tužbi tužioca nije bio određen i tužilac je dana 31.decembra 2019. god. platio u ime sudske takse za uloženu tužbu, a po zahtevu Osnovnog suda u Prištini, iznos od dvadeset (20,00) €, a što je ekvivalentno sa vrednošću spora od 0 do 1.000 (hiljadu) €, u trenutku procene suda kada je podnosilac zahteva bio pozvan da izvrši plaćanje sudske takse.
40. U prilog tome podnosilac posebno naglašava da tužba koja je predata sudu nije odredila vrednost spora i sve do Vrhovnog suda kada je odlučeno o ovoj stvari sud nije video kao razumno da službeno odredbi vrednost spora iako je po odredbi iz člana 36. Zakona o parničnom postupku imao tu obavezu i to: „*Ukoliko tužitelj nije uopšte pomenuo vrednost predmeta spora u tužbi podnetoj sudu, ili ukoliko je on predstavio veoma visoku ili mnogo nižu vrednost nego što je ona stvarno, onda sud prema službenoj dužnosti ili prema (prigovoru), optužene stranke, najkasnije na pripremnom ročištu, ako ono nije održano, onda na ročištu za glavnu raspravu pravnog pitanja, ali pre nego što počne razmatranje glavnog pitanja, brzo i na prikladan način će odrediti , odnosno će verifikovati tačnost vrednosti date tužbi od stranke tuženika“.*
41. Podnosilac dodaje da, “ *... što se tiče vrednosti spora, sud je trebao po „službenoj dužnosti“ ili „po prigovoru tužene strane“ ali „pre nego što počinje glavna rasprava stvari“ proveriti tačnost vrednosti koja je pokazana u tužbi od strane tužioca. U konkretnom slučaju, tokom celog odvijenog postupka nije bio određena vrednost predmeta spora. To nije bilo sporno ni ex – officio od strane suda a ni od strane tužene Opštine Prištine i na taj način stvar je okončana od strane svih sudskih instanci bez određenja iznosa predmeta spora. Prema tome, nezavisno koliki je bio taj iznos u realnosti, on je trebao da se ispravi do početka razmatranja glavne stvari a što nije urađeno. I da je jedina procena izvršena dana 31.12.2019. god., kada je od podnosioca zahteva sud zahtevao da se plati taksa u visini od 20,00 €“.*
42. U vezi sa tim, podnosilac zahteva tvrdi da Vrhovni sud nije imao pravo da obrađuje reviziju tužene u ovom sporu, opštine Priština, pošto je revizija bila nedozvoljena.

43. Podnosilac zahteva u prilog osnovanosti svojih tvrdnji, sudu je u spisima predmeta dostavio određeni broj odluka Vrhovnog suda, tačnije odluku Vrhovnog suda Kosova u Prištini u slučaju Rev. br. 55/2020 od 05.11.2020. god., o odbacivanju revizije tužilačke strane kao nedozvoljenu zbog vrednosti spora, odluku Rev. br. 411/2021 od 14.10.2021. god. o odbacivanju revizije kao nedozvoljenu takođe tužilačke strane zbog vrednosti spora, odluku Rev. br. 137/2013 od 08.10.2013. god. kojim rešenjem je odbačena kao nedozvoljena revizija tužioca zbog vrednosti spora, rešenje Rev. br. 213/2015 od 22.07.2015. god. kojim je takođe odbačena revizija tuženog kao nedozvoljena zbog vrednosti spora.
44. Sledstveno tome, po navodima podnosioca zahteva, *“preinačujući presudu Osnovnog suda u Prištini, C. br. 228/11 od 04.07.2014. god. i presudu Apelacionog suda Kosova u Prištini, Ac. br. 246/2015 od 09.12.2019. god. i odbijajući tužbeni zahtev podnosioca zahteva, ne ocenjujući dozvoljenost revizije, Vrhovni sud je povredio načelo res judicata, a time i načelo pravne sigurnosti, čime se povredio pravo podnosiocu zahteva na pravično i nepristrasno suđenje u vezi sa njegovim pravima i obavezama u smislu člana 31., stav 2. Ustava i člana 6. EKLJP”*.
- ii) kao drugi razlog povrede člana 31 Ustava i člana 6 EKLJP, podnosilac zahteva navodi činjenicu, da Vrhovni sad nije obavestio njega, a ni njegovog zastupnika, o podnetom zahtevu za reviziju od strane tužene.
45. Stoga, podnosilac zahteva smatra, da je više nego logično da parnični postupak nije mogao da se sprovede među dva subjekta od kojih jedan nije učestvovao na raspravi, odnosno nije mu omogućeno da bude obavešten o navodima protivničke strane, konkretno sa pravnim sredstvom koje je uloženo od strane protivničke strane a odluka suda da bude na njenu štetu. Takva radnja predstavlja drastičnu povredu ljudskih prava, posebno člana 6. (1) Evropske konvencije za ljudska prava koji kaže, citiram: *„Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu ... pred ... (nekim) sudom“* i štaviše povređen je i član 31. Ustava Kosova, zatim član 53. (Tumačenje odredbi ljudskih prava) Ustava koji propisuje: *„Osnovna prava i slobode zagarantovana ovim Ustavom se tumače u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava.*
46. Osim toga, podnosilac zahteva navodi da je Vrhovni sud, njegovom osporenim odlukom povredio pravo na zaštitu imovine i pravo na jednakost pred zakonom, prava koja su zagarantovana po članu 46., odnosno 24. Ustava, kao i članom 1 protokola 1 EKLJP, ali da u prilog tim navodima on ne pruža posebna objašnjenja.
47. Podnosilac se obraća sudu sa zahtevom; *Da utvrdi da je bilo povrede članova 24. i 46. Ustava Republike Kosovo u vezi sa članom 1. (Zaštita imovine) Protokola 1. EKLJP, da je bilo povrede člana 31. (Pravo na pravično i nepristrasno suđenje) u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP, da proglasi nevažećom presudu Vrhovnog suda Kosova u Prištini, Rev. br. 166/2021 od 29.06.2021. godine, da utvrdi da su presuda Apelacionog suda Kosova u Prištini, Ac. br. 246/2015 od 09.12.2019. god. i presuda Osnovnog suda u Prištini, C. br. 228/11 od 04.07.2014. god. konačni i obavezujući, i da su kao takvi res judicata.“*

Odgovor zastupnika podnosioca zahteva od 15.aprila 2022.godine, u vezi sa zahtevom za dodatnim objašnjenjem suda od 7.aprila 2022.godine

48. Sud podseća da je 7 aprila 2022.godine, poslao zastupnicima podnosioca zahteva dopunsko pismo u kome je tražio razjašnjenje povodom bitnih navoda koje su oni naveli

u zahtevu. Konkretnije pitanje suda je bilo: "Da li ste podneli odgovor na reviziju koju je podnela opština Priština Vrhovnom sudu, aka jeste, molimo vas da nam je dastavite".

49. Dana 15.aprila 2022.godine, zastupnici podnosioca zahteva su poslali odgovor sudu sledeće sadržine:

"[...]"

Kao što smo izjavili i pod tačkom 15 zahteva koji je podnesen, da je kopija ove revizije trebalo da se isporuči i suprotnoj strani, u konkretnom slučaju punomoćniku podnosioca ovog zahteva, njegovom advokatu koji je bio angažovan tokom čitavog ovog postupka, gospodinu Avdiju Ahmetiju (pogledam član 219, stav 1 Zakona o parničnom postupku koji predviđa da jedan primerak revizije koja je podnesena na vreme i koja je potpuna i dozvoljena, prvostepeni sud u roku od sedam dana šalje suprotnoj strani koja, u skladu sa stavom 2 ovog člana, kao suprotna strana ima pravo da u roku od sedam dana, od dana kada joj je uručena revizija, prvostepenom sudu podnese odgovor na reviziju). Međutim, primerak ove revizije nije uručen ni podnosiocu zahteva, ni njegovom advokatu.

Povratnica koja se nalazi u spisima predmeta da je kao punomoćnik ovde predlagača dobio kopiju revizije koju je podnela Opština Priština, 24. februara 2021. godine, je zloupotrebljen (falsifikovan) dokument, jer je punomoćnik ovde predlagača uporan da kopiju revizije nije uopšte primio od strane Opštinskog suda u Prištini, obrazlažući da u to vreme nije radio zbog veoma lošeg zdravstvenog stanja (poteškoće u hodu, oslabljen mišićni sistem nogu, trnjenje ruku i nogu, umor i zamor, zbog čega je tri puta ležao u bolnici na UKCK-u od 19.02.2020. godine do 12.03.2020. godine, zatim od 22.01.2021. godine do 25.01.2021. godine i od 18.03.2021. godine do 23.03.2021. godine).

U svojoj izjavi punomoćnik predlagača koji je ga je zastupao u ovom sporu ističe da se iz povratnice o ličnom uručenju jasno vidi da to nije njegov potpis i da se u tim spisima predmeta C.br. 228/11 vide njegovi potpisi kao punomoćnika, od tužbe, sudskih zapisnika, odgovora na žalbu i u ostalim spisima."

50. U prilog svom odgovoru, zastupnici podnosioca zahteva su dostavili i pismenu izjavu prethodnog zastupnika podnosioca zahteva, advokata A.A iz Prištine, u kojoj on negirao da je primio podnetu reviziju opštine Priština, navodeći zdravstvene razloge.

Relevantne zakonske odredbe

Zakon br. 03/L-006 o parničnom postupku o izmenama i dopunama Zakona br. 04/L-118

"Član 36

"Ukoliko tužitelj nije uopšte pomenuo vrednost predmeta spora u tužbi podnetoj sudu, ili ukoliko je on predstavio veoma visoku ili mnogo nižu vrednost nego što je ona stvarno, onda sud prema službenoj dužnosti ili prema (prapsimit), optužene stranke, najkasnije na pripremnom ročištu, ako ono nije održano, onda na ročištu za glavnu raspravu pravnog pitanja, ali pre nego što počne razmatranje glavnog pitanja, brzo i na prikladan način će odrediti, odnosno će verifikovati tačnost vrednosti date tužbi od stranke tuženika. U ovakvim slučajevima sud odlučuje rešenjem protiv kojeg se ne dozvoljava žalba.

[...]

Član 211

[...]

211.3 Revizija se ne dozvoljava u imovinsko pravnim odnosima u kojima se tužbeni zahtev ne odnosi na novčane zahteve, na predaju stvari ili na ispunjavanje neke druga polaganja, ukoliko vrednost predmeta spora navedenog u tužbi tužioca ne prelazi sumu od 3,000 evra.

[...]

Član 218

1. Revizija koja je podneta po isteku roka, nedozvoljena ili nepotpuna, prvostepeni sud odbacuje rešenjem bez održavanja sudske rasprave. 2. Revizija je nedozvoljena ako:

- a) podnese lice koje nije ovlašćeno za podnošenje revizije;*
- b) ako reviziju podnese lice koje je povuklo reviziju;*
- c) ako lice koje podnese reviziju nema neki interes za njeno podnošenje;*
- d) ako je revizija podneta protiv presude, protiv koje prema zakonu ne može da se podnese.*

Član 219

219.1 Jedan primerak na vreme podnete revizije, potpune i dozvoljive prvostepeni sud u roku od sedam dana dostavlja protivničkoj stranki.

219.2 Protivnička stranka ima pravo da u roku od sedam dana od dana kada je revizija predate prvostepenom sudu podnese odgovor na reviziju.

219.3 Nakon što pristigne odgovor na reviziju ili nakon isteka roka za odgovor , reviziju i odgovor , prvostepeni sud upućuje revizionom sudu , zajedno sa dosijeom predmeta u roku od sedam dana putem drugostepenog suda.

[...]

Član 221

Zakasnelu, nepotpunu i nedozvoljivu reviziju rešenjem odbacuje revizioni sud , ukoliko jednu takvu stvar nije učinio prvostepeni sud u okviru njenih ovlašćenja (član 218 ovog zakona).

[...]”

Prihvatljivost zahteva

- 51. Sud prvo razmatra da li su ispunjeni uslovi prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom.
- 52. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

53. Sud se takođe dalje poziva na uslove prihvatljivosti, kao što su propisani u Zakonu. U tom smislu, Sud se prvo poziva na članove 48. (Tačnost podneska) i 49. (Rokovi) Zakona, koji propisuju:

Član 48
(Tačnost podneska)

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49
(Rokovi)

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku [...]”.

54. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud prvo ističe da je podnosilac zahteva ovlašćena strana, koja osporava presudu Rev. br. 166/2021 Vrhovnog suda od 29. juna 2021. godine. Podnosilac zahteva je takođe naglasio osnovna prava i slobode za koje navodi da su mu povređena, u skladu sa uslovima iz člana 48. Zakona i podneo je zahtev u skladu sa rokovima propisanim u članu 49. Zakona.
55. U kontekstu dalje ocene prihvatljivosti zahteva, odnosno, ocenjujući da li je konkretan zahtev prihvatljiv ili očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će se prvo podsetiti na suštinu slučaja sadržanu u ovom zahtevu i na odgovarajuće navode podnosioca zahteva, u čijoj će oceni, Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima je, prema članu 53. [Tumačenje odredaba ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovana Ustavom.
56. S tim u vezi, imajući u vidu da konkretan slučaj ima karakter parničnog postupka, Sud će oceniti proceduralne uslove prihvatljivosti u kontekstu iscrpljenosti pravnih sredstava koje je podnosilac zahteva koristio u cilju ostvarivanja svojih imovinskih prava.
57. Dakle, Sud će na osnovu opštih načela koja se odnose na iscrpljivanje pravnih sredstava, kako su razrađena sudskom praksom ESLJP-a i Suda, najpre oceniti da li je podnosilac zahteva iscrpeo sva pravna sredstva predviđena zakonom. Sud je ova načela detaljno razradio u izvesnom broju slučajeva, uključujući, ali ne ograničavajući se na slučajeve KI108/18, podnosilac *Blerta Morina*, rešenje o neprihvatljivosti od 30. septembra 2019. godine; KI147/18, podnosilac *Artan Hadri*, rešenje o neprihvatljivosti od 11. oktobra 2019. godine; KI211/19, podnosilac Hashim Gashi, Selajdin Isufi, B.K., H.Z., M.H., R.S., R.E., S.O., S.H., H.I., N.S., S.I., i S.R, rešenje o neprihvatljivosti od 11. novembra 2020. godine; KI43/20, podnositeljka *Fitore Sadikaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 31. avgusta 2020. godine; i KI42/20, podnosilac *Armend Hamiti*, rešenje o neprihvatljivosti od 31. avgusta 2020. godine.
58. Shodno tome, Sud se najpre poziva na uslove prihvatljivosti, kao što su propisani u Zakonu. U tom smislu, Sud se prvo poziva na član 47. (Individualni zahtevi), Zakona, koji propisuju:

Član 47
(Individualni zahtevi)

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

59. Pored toga, Sud se poziva i na pravila 39 (1) (b) i (2) Poslovnika, koje propisuje,

(1) “Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

[...]

(b) ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakon, protiv pobijene presude ili odluke”

60. Kako bi Sud mogao da oceni da li podneti zahtev ispunjava proceduralne uslove daljeg procesuiranja, mora da se podseti na suštinu sudskog postupka koji je podnosilac zahteva pokrenuo i vodio, kao i da utvrdi, da li je on prateći proceduralni put u pravom trenutku koristio sva raspoloživa pravna sredstva pred relevantnim sudskim organima.

61. S tim u vezi Sud podseća da je podnosilac zahteva pred Osnovnim i Apelacionim sudom ostvario imovinsko pravo koje je tražio u tužbenom zahtevu, ali da je pred Vrhovnim sudom, po njegovim navodima, to imovinsko pravo on, na protivzakoniti način izgubio, činjenicom što je; **i)** *“Vrhovni sud prihvatio zahtev za reviziju i doneo presudu koja je suprotnosti sa članom 211. 3. Zakona o parničnom postupku, pošto je u konkretnom slučaju vrednost spora bila 1.000,00 (hiljadu) €, stoga zasnivajući se na član 211. 3. ZPP-a, izričito je propisano da: Revizija se ne dozvoljava u imovinsko pravnim odnosima ... ukoliko vrednost predmeta spora navedenog u tužbi tužioca ne prelazi sumu od 3,000 (tri hiljade) €”, i **ii)** što Vrhovni sud nije obavestio njega, a ni njegovog zastupnika, o podnetom zahtevu za reviziju od strane tužene opštine Priština”.*

62. Sud smatrajući da navodi podnosioca zahteva iziskuju posebnu „pažnju“, odlučio je da preduzme određeni broj proceduralnih radnji, a sve u cilju otklanjanja svih nedoumica koje je Sud smatrao nedovoljno jasnim ili manje obrazloženijim u zahtevu. Shodno tome, Sud je 22.marta 2022.godine, poslao dopis Osnovnom sudu u kome je tražio, da mu se dostave svi spisi predmeta u vezi sa ovim slučajem, a što je Osnovni sud dana 28.marta 2022.godine i uradio. Sud je posle detalje analize sadržine spisa predmeta, našao otpremnicu, na osnovu koje proizilazi, da je zastupnik podnosioca zahteva, advokat A.A., čiji se potpis nalazi na otpremnici, dana 24. februara 2021. godine primio reviziju koju je podnela opština Priština Vrhovnom sudu. Daljom analizom spisa predmeta Sud nije našao odgovor zastupnika podnosioca zahteva na podnetu reviziju opštine Priština.

63. U prilog toj činjenici, Sud je 7.aprila 2022 godine, poslao dodatno pismo zastupnicima podnosioca zahteva sa pitanjem *“Da li ste podneli odgovor na reviziju koju je podnela opština Priština Vrhovnom sudu, aka jeste, molimo vas da nam je dastavite”.*

64. Odgovor zastupnika podnosioca zahteva Sud je primio 15.aprila 2022.godine, na osnovu čije sadržine se mogu izvesti sledeći zaključci; **a)** da prethodni zastupnik podnosioca zahteva nije primio reviziju opštine Priština, **b)** da je u trenutku navodnog uručenja revizije, prethodni zastupnik podnosioca zahteva imao zdravstvene probleme,

- c) da revizija nije uručena ni podnosiocu zahteva. Što se tiče otpremnice, koja se evidentno nalazi u spisima predmeta, Sud je iz odgovora zastupnika podnosioca zahteva zapazio da on njeno postojanje dovodi u vezu sa falsifikatom, odnosno, zastupnik podnosioca zahteva u odgovoru tvrdi *“da se radi o zloupotrebljenom (falsifikovan) dokumentu, jer je punomoćnik ovde predlagača uporan da kopiju revizije nije uopšte primio od strane Opštinskog suda u Prištini...”*
65. Sud je imajući u vidu zatečeno faktičko stanje u spisima predmeta, kao i iznete argumente zastupnika podnosioca zahteva, cenio, da su pisani dokazi iz spisa predmeta relevantniji za konkretan slučaj, jer se radi o faktičkom stanju spisa predmeta koje kao takvo Sud ne može da ignoriše, mada je Sud takođe uzeo u obzir i navode zastupnika podnosioca zahteva u vezi sa *“zloupotrebljenim (falsifikovanim) dokumentom”*.
66. Shodno tome, kao prvo, Sud je mišljenja da sama činjenica o postojanju materijalnog dokaza u spisima predmeta o uručanju revizije zastupniku podnosioca zahteva 24. februara 2021 godine, koji kao takav ne idu u prilog podnosiocu zahteva, vodi zaključku; **i)** da je prethodni zastupnik podnosioca zahteva uredno primio obaveštenje o podnetoj reviziji opštine Priština Vrhovnom sudu, **ii)** da je prethodni zastupnik podnosioca zahteva propustio mogućnost da odgovori da nju. Šta više, takvo nečinjenje ili propust prethodnog zastupnika podnosioca zahteva je stvorilo pravnu situaciju da on nije u adekvatnom vremenskom roku pružio odgovor na podnetu reviziju Vrhovnom sudu, pri čemu se takvo nečinjenje može smatrati kao dobrovoljno odustajanje da u postupku pred Vrhovnim sudom redovnim pravnim sredstvima on osporava podnetu reviziju opštine Priština, kako u materijalnom tako i u proceduralnom smislu.
67. Na osnovu toga proizilazi da je prethodni zastupnik podnosioca zahteva propustio mogućnost da u proceduralnom smislu koristi sva zakonom propisana pravna sredstva u postupku osporavanja podnete revizije opštine Priština pred Vrhovnim sudom.
68. Sud podseća da pravilo o iscrpljenju pravnih sredstva iz člana 113.7 Ustava, člana 47. Zakona i pravilo 39 (1) (b) Poslovnika obavezuje one koji žele da svoj predmet predstavljaju pred Ustavnim sudom, moraju prvo da iskoriste delotvorna pravna sredstva koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke.
69. Na taj se način redovnim sudovnim daje mogućnost da isprave svoje greške kroz redovan sudski postupak pre nego što predmet dođe pred Ustavnim sudom. Ovo se pravilo temelji na pretpostavci koja je izražena u članu 32 Ustava i članu 13. EKLJP a da su u domaćem zakonodavstvu pred redovnim sudovima na raspolaganju delotvorna pravna sredstva u odnosu na navodnu povredu, bez obzira na to jesu li odredbe EKLJP preuzete u nacionalno pravo ili nisu (vidi, *inter alia* presudu ESLJP *Aksoy v. Turske*, aplikacija br.21987/93 od 18. decembra 1996 paragraf 51).
70. Načelo je da mehanizam zaštite uspostavljen Ustavnim sudom bude supsidijaran u odnosu na redovni sistem sudstva kojima se štite ljudska prava (vidi, *inter alia*, presude ESLJP *Handyside protiv Velike Britanije*, od 7. decembra 1976.god. aplikacija br 5493/72, paragraf 48).
71. Na osnovu člana 113.7 Ustava, podnosilac zahteva bi trebao imati redovni put do pravnih sredstava koja su dostupna i dovoljna da osiguraju mogućnost da isprave navodne povrede. Postojanje pravnih sredstava u pitanju mora biti dovoljno sigurno ne samo u teoriji, nego i u praksi, a ako to nije tako, tada će tim pravnim sredstvima nedostajati potrebna dostupnost i delotvornost (vidi, *inter alia*, presuda ESLJP *Vernillo protiv Francuske*, aplikacija br 11889/85 od 20. februara 1991 paragraf 27, i presudu

ESLJP *Dalia protiv Francuske*, aplikacija br. 154/1996/773/974 od 19. februara 1998.god. paragraf 38).

72. Sud pre samog zaključka u vezi sa razmatranjem ovog zahteva želi da doda, da je on takođe uzeo u obzir i navod zastupnika podnosioca zahteva "*da je otpremnica o uručenju revizije na kojoj stoji potpis prethodnog zastupnika, u stvari falsifikat*", te shodno tome Sud želi da ponovi, da on nije Sud koji se bavi utvrđivanjem činjenica, konkretnije ovaj Sud se ne bavi ispitivanjem da li je neki dokaz falsifikat ili ne, to je u nadležnost drugih organa. Upravo u prilog tome, Sud posebno naglašava, da ako zastupnik podnosioca zahteva smatra, da jedan ovako bitan dokumenat predstavlja falsifikat, i da za to on ima materijalne dokaze koji idu u prilog toj tvrdnji, onda njega ništa ne sprečava da se za zaštitu svojih prava obrati nadležnim organima koji bi na adekvatan način ispitali osnovanost njegovih navoda.
73. Shodno tome, Sud zaključuje da je zahtev podnosioca zahteva neprihvatljiv, na ustavnim osnovama, kao što je propisano članom 113.7 Ustava, predviđeno članom 47. Zakona i dalje precizirano pravilom 39 (1) (b) Poslovnika.

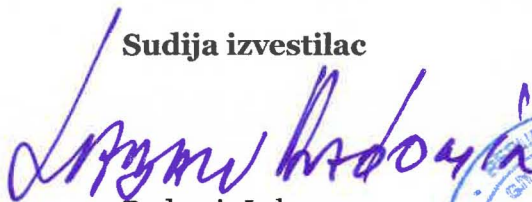
IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova, u skladu sa članom 113.1. i 7. Ustava, članom 20 i 47 Zakona i pravilom 39. (1) (b) Poslovnika o radu, na zasedanju održanom 8. juna 2022. godine, je jednoglasno,

ODLUČIO

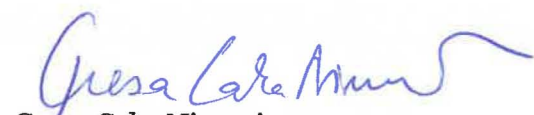
- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona; i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Radomir Laban

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka Nimani